

Máte problém? Pracovný čas a osvojenie

Má zamestnávateľ právo meniť pracovný čas?

? Mojej manželke chcu v práci zmeniť „klasický“ pracovný čas (ráno nástup do práce, po obede odchod z práce) na dvojitý, čo znamená jeden týždeň práce doobeda a ďalší poobede. Keďže máme dve deti, z toho jedno štvorročné, nevyhovuje jej táto zmena. Postoj zamestnávateľa je taký, že buď na zmenu pristúpi alebo ju prepustí bez nároku na odstupné a bez výpovednej lehoty. Argument je taký, že sa neruší miesto, ide len o zmenu pracovného času. Má na to zamestnávateľ právo? Zamestnaná je u neho 5 rokov.

RATMIR

Zamestnávateľ je povinný dohodnúť v pracovnej zmluve so zamestnancom pracovné podmienky, medzi ktoré patrí aj pracovný čas. Pre zodpovedanie vašej otázky bude mať rozhodujúci význam úprava pracovného času obsiahnutá v pracovnej zmluve uzavretej medzi vašou manželkou a jej zamestnávateľom. Vzhľadom na doterajší výkon práce v jednozmennej prevádzke predpokladáme, že v pracovnej zmluve bol dohodnutý jednozmenný režim. Keby mal zamestnávateľ záujem zmeniť režim

pracovného času z jednozmenného na dvojitý, mohol by tak urobiť len po dohode so zamestnancom, keďže dohodnutý obsah pracovnej zmluvy nie je možné meniť jednostranným rozhodnutím. Za predpokladu, že zamestnanec so zmenou pracovnej zmluvy nesúhlasí, naďalej platia podmienky pôvodne dohodnuté v pracovnej zmluve.

Tvrdenia zamestnávateľa o možnosti jednostranného skončenia pracovného pomeru bez výpovednej lehoty, resp. bez nároku na odstupné, v prípade nesúhlasu so zmenou pracovnej zmluvy nie sú pravdivé. V danej situácii považujeme za najvhodnejšie pokúsiť sa dohodnúť so zamestnávateľom na takej úprave pracovnej zmluvy, ktorá by bola prijateľná pre obe zmluvné strany.

Ak to prevádzka zamestnávateľa dovoľuje, zmluvné strany by sa mohli dohodnúť na vykonávaní práce výlučne v ranných zmenách dvojzmennej prevádzky. Ak sa zmluvným stranám podarí dospieť k dohode o zmene podmienok pracovnej zmluvy, dohodu bude potrebné vyhotoviť písomne a detailne v nej zachytiť jej obsah, aby sa minimalizovalo riziko prípadných sporov v budúcnosti.

Pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú na zmene pracovnej zmluvy, môžu sa dohodnúť na skončení pracovného pomeru z dôvodu rozhodnutia zamestnávateľa o organizačných zmenách. Za predpokladu, že ku dňu skončenia pracovného pomeru tento trval najmenej 5 rokov, manželke by vznikol nárok na odstupné v sume trojnásobku jej priemerného mesačného zárobku. Ak by sa strany nedohodli ani na zmene pracovného pomeru, ani na skončení pracovného pomeru, možno očakávať, že zamestnávateľ ukončí pracovný pomer výpoveďou z dôvodu organizačných zmien. Po doručení výpovede (do začiatku plynutia výpovednej lehoty) bude mať manželka právo rozhodnúť sa, či v pracovnom pomere zotrvať počas plynutia výpovednej lehoty (v takom prípade nebude mať nárok na odstupné) alebo požiada zamestnávateľa o skončenie pracovného pomeru dohodou, pričom jej vznikne nárok na odstupné.

Môžem dediť, ak som osvojený?

? Matka mi zomrela v roku 1942, keď som mal štyri roky. Otec uzavrel znovu manželstvo v roku 1948, v ktorom sa

narodili moji dvaja súrodenci. Rodičia nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva v roku 1962 rodinný dom s príslušným pozemkom a záhradou. Po smrti otca sme polovicu nehnuteľností dedili traja súrodenci rovnakým dielom. V tomto roku zomrela moja nevlastná matka bez zanechania závetu a v dedení zo zákona som bol vylúčený z dedenia z dôvodu, že som nemal doklad o osvojení. Nedostal som ani dedičské rozhodnutie a nemohol som sa proti rozhodnutiu ani odvolať. Pokladám to za nespravodlivé, pretože v čase sobáša rodičov v roku 1948 nebol potrebný doklad o osvojení syna, ako aj preto, že keď som už bol zárobkovo činný, môj plat išiel do spoločnej domácnosti a na stavbe domu som sa podieľal aj svojou prácou. Bol tento postup správny?

LUBOMÍR ŠÚTKA, MEDZIBROD

V roku 1948 upravoval inštitút osvojenia zákon o osvojení z roku 1928. V zmysle ustanovení tohto zákona sa vyžadovalo uzavretie zmluvy o osvojení, ktorá v prípade maloletého osvojenca musela byť schválená súdom.

Obdobným spôsobom je osvojenie upravené aj v sú-

časnosti, vzhľadom na skutočnosť, že osvojenie podľa zákona o rodine potvrdzuje súd rozhodnutím (rozsudkom) o osvojení vydanom v osobitnom konaní o osvojení podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Z vašej otázky sa dá vyvodiť, že druhá manželka vášho otca pravdepodobne nikdy nepožiadala príslušný súd alebo úrad o schválenie zmluvy o vašom osvojení. Z tohto dôvodu ste z právneho hľadiska osvojený nikdy neboli. Z takejto úvahy pravdepodobne vychádzal aj súd, resp. notár ako súdny komisár, ktorý prejednával dedičstvo po nebohej otcovej manželke. Neprináležal vám totiž žiaden dedičský titul, na rozdiel od vašich súrodencov, ktorí boli deťmi otcovej manželky.

Pokiaľ by ste však boli presvedčení o tom, že ste boli osvojený riadne, mohli by ste sa na súde domáhať svojho práva na dedičstvo žalobou na vydanie dedičstva. Táto žaloba sa nazýva aj dedičskou žalobou, pričom ide o obdobu vlastníckej žaloby, slúžiacu na ochranu dedičského práva oprávneného dediča v spojitosti s § 485 Občianskeho zákonníka.

ODPOVEDE VYPRACOVALI PRÁVNICI ADVOKÁTSKEJ KANCELÁRIE HUGYML KUBOVIC & PARTNERS, S.R.O., MGR. JAROSLAVA RUDYTOVÁ A MGR. FEDOR ŠROBAR